

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Lubrańcu
według stanu na dzień 31.12.2016 roku

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza Informacja została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczego w Lubrańcu” oraz spełnienia wymogów dotyczących ujawnienia informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zwanego dalej CRR, stanowiącego podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczącym profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji według stanu na 31 grudnia 2016 r.

1.2. Informacje ogólne

1. **Bank Spółdzielczy w Lubrańcu** z siedzibą przy ul. Ogrodowa 7, 87-890 Lubraniec wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000024755, nr NIP 888-00-21-291.
BS w Lubrańcu na dzień 31.12.2016 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją
2. W 2016 roku BS w Lubrańcu prowadził działalność w niżej wymienionych placówkach:

Lp.	Placówka	Adres
1	Centrala w Lubrańcu	ul. Ogrodowa 7, 87-890 Lubraniec
2	Oddział w Boniewie	ul. Szkolna 7, 87-851 Boniewo
3	Oddział w Chodczu	ul. Apteczna 2, 87-860 Chodecz
4	Oddział w Izbicy Kujawskiej	ul. Narutowicza 3a, 87-865 Izbica Kujawska

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

3. Dane przedstawione w niniejszej informacji są sporządzone według stanu na 31.12.2016 r. i zawierają m.in. informacje dotyczące:
 - zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
 - funduszy własnych,
 - aktywów ważonych ryzykiem,
 - adekwatności kapitałowej,
 - polityki w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.

Informacje o charakterze ilościowym i jakościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków

finansowych z roczną częstotliwością, w terminie 15 dni od zatwierdzenia przez Zebranie Przedstawicieli rocznego sprawozdania finansowego.

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)

2.1. Strategia i procesy zarządzania ryzykiem (art.435.1.a)

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposobu ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”, przygotowanej przez Zarząd Banku i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą.

Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- 1) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem;
- 2) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- 3) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem Banku, cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w banku;
- 4) generalna skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka;
- 5) organizację systemu informacji zarządczej;
- 6) ogólne zasady organizacji systemu kontroli wewnętrznej.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem charakterze jakościowym.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- system limitów ograniczających ryzyko;
- system informacji zarządczej;
- odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych. Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Ryzykiem, które Bank uznaje za istotne są te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, ponadto rodzaje ryzyka wymienione w Dyrektywie parlamentu Europejskiego i rady 2013/36/EUE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRDIV) stosując kryterium jakościowe.

Do podstawowych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi oraz zostały zaliczone w działalności Banku do ryzyk istotnych są:

1. Ryzyko kredytowe;
 2. Ryzyko operacyjne;
 3. Ryzyko koncentracji;
 4. Ryzyko walutowe;
 5. Ryzyko płynności;
 6. Ryzyko stopy procentowej;
 7. Ryzyko kapitałowe;
 8. Ryzyko braku zgodności.
- 1) **Ryzyko kredytowe** związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka kredytowego jest:

- wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 1%.
- ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku zrzeszającym, w bankowych papierach wartościowych Banku zrzeszającego do wysokości nie powodującej pomniejszenia funduszy własnych (wraz z nadanymi akcjami Banku zrzeszającego) lub za pośrednictwem Banku zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;

- utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 60% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

2) **Ryzyko operacyjne** to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka operacyjnego jest:

- optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne,
- wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- wdrażanie narzędzi informatycznych efektywnie wspierających proces identyfikacji, monitoringu i zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele poprzez:

- zapobieganie zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności Banku, w procesach wewnętrznych oraz systemach przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
- podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;
- likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych;
- rejestrowaniu danych o zdarzeniach oraz incydentach w programie wspierającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym.

3) **Ryzyko koncentracji** to ryzyko niewykonania zobowiązania/ń przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji zaangażowań określonych w ustawie Prawo bankowe.

Bank realizuje cele poprzez:

- angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

- 4) **Ryzyko walutowe** to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka walutowego obejmują:

- obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele poprzez:

- dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;
- prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- utrzymywanie relatywnie wysokiego poziomu aktywów płynnych w walutach obcych;
- podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

- 5) **Ryzyko płynności** to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- utrzymanie dotychczasowej struktury Banku pasywów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych;
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- finansowanie kredytów przez depozyty stabilne (osad), nadwyżkę funduszy własnych nad majątkiem trwałym oraz długoterminowe (z terminem zapadalności pow.1 roku) kredyty zaciągnięte w Banku zrzeszającym przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;

- utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Dodatkowym zabezpieczeniem płynności jest uczestnictwo Banku w Systemie Ochrony SGB wraz z podpisaniem umowy w dniu 23 listopada 2015 roku. W celu zabezpieczenia bieżącej płynności wszystkich uczestników Systemu Ochrony było stworzenie skutecznego mechanizmu jakim jest Minimum Depozytowe oraz Fundusz Pomocowy.

- 6) **Ryzyko stopy procentowej** pod pojęciem ryzyka stopy procentowej rozumie się niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp rynkowych na wynik finansowy oraz sytuację finansową Banku.

Celem strategicznym zakresie ryzyka stopy procentowej jest:

- optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1% sumy bilansowej;
- zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
- ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem.

- 7) **Ryzyko kapitałowe** rozumiane jako posiadanie przez Bank niewystarczającego poziomu funduszy własnych do pokrycia nieoczekiwanych strat.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kapitałowego jest:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- ograniczenie wyznaczania regulacyjnego wymogu kapitałowego do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa dla banków, nie prowadzących działalności handlowej;
- posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 13,25%;

- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 10,25%;
- utrzymywanie minimalnej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3%.

Bank realizuje cele poprzez:

- przekazywanie na fundusze własne minimum 70% nadwyżki bilansowej;
- ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji – w tym w banku zrzeszającym w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia w określonych celach strategicznych;
- nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;.

- 8) **Ryzyko braku zgodności** to ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez bank standardów postępowania.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka braku zgodności jest:

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- dążenie i dbałość o:
 - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
 - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
 - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
 - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

2.2. Struktura oraz organizacja zarządzania ryzykiem (art. 435.1.b)

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury, które odnoszą się do identyfikacji, pomiaru monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka. **Strategia zarządzania ryzykiem** w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu oraz Regulamin organizacyjny Banku, określają podstawowe zadania organów Banku w tym zakresie. W procesie nadzoru i zarządzania ryzykiem bankowym uczestniczą:

Rada Nadzorcza Banku:

- 1) zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in.:
 - a) specyfikę i profil działalności,
 - b) możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku,
 - c) założenia polityki w zakresie ryzyka braku zgodności,
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:

- a) szacowania kapitału wewnętrznego,
 - b) planowania i zarządzania kapitałowego,
 - c) kredytowania osób wewnętrznych,
 - d) ujawnienia informacji.
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
 - 4) zatwierdza Plan przyrostu wkładów oszczędnościowych,
 - 5) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka,
 - 6) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku,
 - 7) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności,
 - 8) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji,
 - 9) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń,
 - 10) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem,
 - 11) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku:

- 1) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka w zakresie:
 - a) systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności,
 - b) systemu kontroli wewnętrznej,
- 2) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów,
- 3) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia,
- 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- 5) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank,

- 6) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku,
- 7) odpowiada za opracowania, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń,
- 8) odpowiada za przejrzystość działań Banku, a w szczególności za: ujawnianie informacji na temat działalności Banku, pozwalających na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania bezpieczeństwa działalności Banku i na ocenę sytuacji finansowej Banku,
- 9) zapewnienie zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa,
- 10) zapewnienie, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie,
- 11) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem,
- 12) przekazuje Radzie nadzorczej informacje w sposób rzetelny, przejrzysty i systematyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności banku.

Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych: w swoim zakresie ma identyfikację, pomiar, monitoring i kontrolowanie ryzyka uznanego za istotne, za wyjątkiem ryzyka braku zgodności, które monitorowane jest przez stanowisko ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zespół Finansowo-Rachunkowy i Sprawozdawczości odpowiada między innymi za sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych, zarządzanie nadwyżką środków i zarządzanie bieżącą pozycją walutową.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w przyjętych przez Zarząd procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku.

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku

2.3. Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka (art. 435.1.c)

Dla ryzyk uznanych przez Bank za istotne opracowane zostały metody pomiaru oraz system raportowania, opisany szczegółowo z zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty „Systemem informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” definiującym: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie ryzyka uznane przez Bank za istotne. Dostarcza on informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku, umożliwia ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.

Prezes zarządu nadzoruje zarządzanie nad wszystkimi ryzykami istotnymi występującymi w działalności Banku.

Organizacja procesu zarządzania poszczególnymi ryzykami:

1. Ryzyko kredytowe:

Za obszar ryzyka kredytowego odpowiada:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym oraz pomiarem i monitorowaniem tego ryzyka,
- 2) Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad działalnością kredytową (handlową).

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą:

- 1) Stanowisko ds. niezależnego przeglądu, monitoringu i wiarygodności trudnych - będące stanowiskiem monitorującym ryzyko pojedynczej transakcji, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujące zadania związane z:
 - a) badaniem terminowości spłat kredytów,
 - b) badaniem sytuacji ekonomiczno - finansowej klienta,
 - c) badaniem adekwatności przyjętych zabezpieczeń.
- 2) Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych – będąca komórką monitorującą ryzyko, w tym portfelowe ryzyko kredytowe, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonująca zadania związane z:
 - a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedur kredytowych obejmujących zarządzanie wszystkimi aspektami ryzyka kredytowego, przygotowywaniem propozycji zmian procedur dla Zarządu;
 - b) zapewnieniem zgodności procedur ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - d) dokonywaniem pomiaru ryzyka;
 - e) sporządzaniem analiz i raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - f) monitorowaniem i analizowaniem poziomu portfelowego ryzyka kredytowego występującego w Banku;
 - g) wykonywaniem testów warunków skrajnych.
 - h) weryfikacją pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego i koncentracji zaangażowań – na drugą rękę.
- 3) Zespół Analityków Kredytowych - będący komórką zarządzającą, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonująca zadanie związane z:
 - a) analizą wniosków kredytowych;
 - b) analizą skuteczności przyjętych zabezpieczeń;
 - c) oceną zdolności kredytowej;
 - d) przygotowaniem propozycji decyzji kredytowej z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.
- 4) Wskazani pracownicy jednostek organizacyjnych Banku – którzy podlegają Wiceprezesowi ds. handlowych, odpowiadają w szczególności za:
 - a) pozyskiwanie klientów (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie);
 - b) gromadzenie dokumentacji kredytowej do wniosku o kredyt (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie);

- c) weryfikację danych o klientach (z uwzględnieniem identyfikacji podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie);
- d) przygotowanie umów kredytowych;
- e) uruchamianie kredytów;
- f) bieżący kontakt z klientem.

Raport sporządzany przez Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych obejmuje:

- a) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego;
- b) ocenę poziomu kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach);
- c) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku;
- d) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych;
- e) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami;
- f) monitorowania kredytów zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
- g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe;
- h) przeprowadzaniu testów warunków skrajnych portfela kredytowego;
- i) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów.

2. Ryzyko koncentracji:

Nadzór i zarządzanie w zakresie ryzyka koncentracji to integralna część ryzyka kredytowego, w cyklach kwartalnych przygotowywane są raporty w zakresie:

- a) koncentracji branżowej;
- b) koncentracji zabezpieczeń;
- c) koncentracji instrumentów finansowych.

Proces zarządzania ryzykiem koncentracji odbywa się na wielu szczeblach struktury organizacyjnej Banku, na działania te składają się:

- 1) ustalenie i kontrola profilu ryzyka koncentracji;
- 2) kontrola poziomu wykorzystania limitów na ryzyko koncentracji na etapie analizy wniosku.

Rozwiązania organizacyjne uwzględnione powyżej dotyczą również nadzoru i zarządzania nad ryzykiem wynikającym z ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem koncentracji została uregulowana w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

3. Ryzyko płynności:

1. Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka stopy procentowej;
- Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej.

2. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Komórka zarządzająca – Główna Księgowa, która podlega pod Wiceprezesa ds. finansowych.
3. Zadania związane z pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Komórka monitorująca (Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych).
6. Komórka zarządzająca odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów (zarówno kredytowych – zabezpieczenie środków na akcję kredytową jak i środków na wypłaty depozytów, których termin wymagalności upłynął).
7. Codzienne czynności wykonywane przez Komórkę zarządzającą mające na celu utrzymanie płynności Banku, dotyczą w szczególności:
 - 1) sprawdzania stanu gotówki w kasach oraz skarbcach na początek dnia,
 - 2) uzyskiwania informacji z Banku Zrzeszającego o stanie rachunku bieżącego,
 - 3) sprawdzania większych planowanych wypłat z rachunku klientów, wypłat kredytów oraz wpłat w danym dniu i w dniu następnym,
 - 4) ustalania stanu gotówki pozostającej w dyspozycji Banku (kasy, skarbiec),
 - 5) ustalania sumy odprowadzeń i zasileń gotówkowych,
 - 6) sporządzania zbiorczych zestawień uznaniowych i obciążeniowych z dokumentów własnych i przyjętych dyspozycji klientów z dnia poprzedniego oraz z dnia bieżącego,
 - 7) wyliczania stanu rachunku bieżącego,
 - 8) opracowywania prognoz przepływów finansowych Banku,
 - 9) lokowania nadwyżek środków.
8. Analiza ryzyka płynności sporządzana w cyklach miesięcznych przez Komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - 1) Wskaźniki LCR,
 - 2) zestawienie kalkulacji nadzorczych miar płynności;
 - 3) raport stabilności depozytów;
 - 4) zestawienie terminów płatności aktywów i pasywów – zestawienie pierwotne i urealnione;
 - 5) wybrane wskaźniki ekonomiczne;
 - 6) informacja o przepływach finansowych Banku;
 - 7) informacje o poziomie koncentracji dużych zaangażowań pasywnych Banku;
 - 8) rejestr alternatywnych źródeł finansowania, w tym aktywów nieobciążonych;
 - 9) poziom lokowanych środków w Banku Zrzeszającym;
 - 10) poziom limitów:
 - a) luki niedopasowania,
 - b) aktywów obciążonych,
 - c) zobowiązań pozabilansowych udzielonych;
 - 11) testy warunków skrajnych (miesięcznie);
 - 12) pogłębiona analiza płynności długoterminowej (sporządzana raz do roku);
 - 13) maksymalny okres (kasowej/bezgotówkowej) obsługi klientów.

4. Ryzyko stopy procentowej

1. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem stopy procentowej odpowiada Zarząd.
2. Za nadzór nad:

- zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej w Banku odpowiada Wiceprezes ds. handlowych;
 - pomiarem i monitorowaniem odpowiada Prezes Zarządu.
3. Zadania związane z kształtowaniem pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych Banku wykonuje odpowiednio:
 - 1) Zarząd w zakresie ustalania oprocentowania produktów,
 - 2) Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych w zakresie składnia propozycji zmian w strukturze aktywów i pasywów oraz propozycji zmian oprocentowania produktów,
 - 3) Komórka zarządzająca w zakresie kształtowania poziomu pozycji bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych, np. przez przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów, składanie depozytów w Banku Zrzeszającym, ustalanie w ramach posiadanych pełnomocnictw indywidualnego oprocentowania produktów.
 4. Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem poziomu ryzyka stopy procentowej w Banku wykonuje Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych.
 5. Komórka monitorująca ryzyko stopy procentowej odpowiada za:
 - 1) zbieranie danych z systemu księgowego oraz danych pomocniczych z pozostałej dokumentacji Banku, służących za podstawę przy analizie ryzyka stopy procentowej,
 - 2) monitorowanie przestrzegania limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej oraz okresowe weryfikowanie adekwatności ustanowionych limitów,
 - 3) sporządzanie okresowych raportów dotyczących ryzyka stopy procentowej,
 - 4) przedkładanie raportów z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej na posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - 5) ocenę oprocentowania produktów bankowych na tle kształtowania się stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków na lokalnym rynku finansowym.
 - 6) weryfikację zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej.
 6. Analiza ryzyka stopy procentowej sporządzana w cyklach miesięcznych przez Komórkę monitorującą obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - 1) struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej;
 - 2) stopnia niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na ryzyka stopy procentowej w podziale na poszczególne stopy referencyjne;
 - 3) poziomu ryzyka przeszacowania;
 - 4) poziomu ryzyka bazowego;
 - 5) poziomu ryzyka krzywej dochodowości;
 - 6) poziomu ryzyka opcji klienta;
 - 7) analizy wskaźników;
 - 8) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
 - 9) wyników testów warunków skrajnych;
 - 10) wyniki szacowania kapitału wewnętrznego w zakresie ryzyka stopy procentowej (kwartalnie),
 - 11) stopnia realizacji i przestrzegania limitów;
 - 12) komentarz i propozycje rekomendacji zarządczych, w tym proponowane zalecenia w przypadku przekroczenia limitów.
 - 13) inne informacje ważne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem stopy procentowej,

5. Ryzyko walutowe

1. Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:

- Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem walutowym,
 - Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka walutowego.
2. Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych – będący komórką monitorującą ryzyko walutowe, która podlega Prezesowi Zarządu, wykonujący zadania związane z:
 - a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka walutowego oraz poziomu limitów;
 - b) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
 - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
 - d) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych;
 - e) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka walutowego;
 - f) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
 - g) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko walutowe;
 - h) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych w zakresie poziomu kursów walutowych oraz badaniem scenariuszy skrajnych warunków;
 - i) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
 3. Główny księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem walutowym, która podlega Wiceprezesowi ds. finansowych, wykonujący zadania związane z:
 - a) zarządzanie ryzykiem walutowym;
 - b) zarządzanie rachunkami walutowymi nostro Banku w Banku Zrzeszającym;
 - c) przestrzeganie limitów w zakresie ryzyka walutowego;
 - d) lokowanie nadwyżek środków walutowych;
 - e) wyliczanie bieżącej pozycji walutowej Banku;
 - f) utrzymywanie pozycji walutowej Banku na poziomie zgodnym z obowiązującymi limitami;
 - g) przestrzeganie limitów związanych z kupnem lub sprzedażą walut obcych zawartych przez upoważnionych pracowników.
 4. Kierownik zespołu obsługi klienta – będący komórką wspomagającą, wykonująca zadania związane z :
 - a) obsługę transakcji walutowych;
 - b) ustalaniem kursów walut (tabele kursowe), publikacją, aktualizacją i archiwizowaniem tabel kursów walut;
 - c) ustalaniem kursów negocjowanych.
 5. Zespół finansowo-księgowy i sprawozdawczości odpowiada za ewidencjonowanie i rozliczanie transakcji walutowych.
 6. W ramach systemu informacji zarządczej Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych przekazuje Zarządowi z częstotliwością miesięczną raporty z ryzyka walutowego, które obejmują m.in.:
 - 1) poziom struktury bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko walutowe;
 - 2) wielkości pozycji walutowych;
 - 3) wpływ zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku;
 - 4) analizy wskaźników;
 - 5) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
 - 6) wyników testów warunków skrajnych;
 - 7) stopnia realizacji i przestrzegania limitów.

6. Ryzyko operacyjne

1. Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym odpowiada Wiceprezes ds. finansowych.
2. Za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego oraz koordynowanie wykonywanych w Banku zadań z zakresu ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Analityk, będący pracownikiem Zespołu Analiz i Ryzyk Bankowych.
3. Główny Księgowy Banku jest bezpośrednio odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem operacyjnym i pełni rolę tzw. Koordynatora (Właściciela ryzyka).
4. Menadżer ryzyka pełni rolę pomocniczą względem Koordynatora i jest odpowiedzialny za bieżące rejestrowanie zdarzeń mogących prowadzić do powstania strat wynikających z ryzyka operacyjnego, przeprowadzenie procesu samooceny ryzyka operacyjnego.
5. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku polega na:
 - ✓ zapobieganiu zdarzeniom operacyjnym powstającym w bieżącej działalności, w procesach oraz systemach, przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
 - ✓ podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;
 - ✓ likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych;
 - ✓ rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych.
6. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest wspomagany programem informatycznym.
7. Analityk ryzyka w ramach swoich obowiązków:
 - ✓ przygotowuje raporty z zakresu ryzyka operacyjnego dla Zarządu, Rady Nadzorczej oraz (w razie potrzeby) dla innych zespołów czy jednostek organizacyjnych Banku;
 - ✓ wspomaga jednostki organizacyjne Banku w organizowaniu procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym;
 - ✓ monitoruje przepisy zewnętrzne związane z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym;
 - ✓ czuwa nad aktualizacją regulacji wewnętrznych związanych z zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Banku;
8. Przedmiotem monitorowania ryzyka operacyjnego są:
 - ✓ zarządzanie ryzykiem operacyjnym w oparciu o obowiązujące regulacje i przepisy prawne;
 - ✓ poziom narażenia na ryzyko operacyjne;
 - ✓ zdarzenia i straty operacyjne oraz ich skutki;
 - ✓ KRI (kwartalnie).
 - ✓ efekt działań podjętych w ramach zaleceń pokontrolnych;
 - ✓ skuteczność podejmowanych działań w ramach redukcji ryzyka operacyjnego.
9. Raporty z zakresu ryzyka operacyjnego pozwalają Bankowi na:
 - ✓ ocenę profilu ryzyka operacyjnego;
 - ✓ monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
 - ✓ kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka operacyjnego;
 - ✓ ocenę skutków podejmowanych decyzji;

- ✓ podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

7. Ryzyko kapitałowe

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obarczonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy. Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (wewnętrzny wymóg kapitałowy) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczone zgodnie z procedurą wewnętrznego wymogu kapitałowego. Jeżeli to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg na te ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

System informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- ✓ poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych;
- ✓ poziomu uznanego kapitału;
- ✓ poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem;
- ✓ poziomu i struktury kapitału wewnętrznego;
- ✓ wyników testów warunków skrajnych;
- ✓ realizacji przyjętych limitów alokacji;
- ✓ realizacji planu kapitałowego.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka.

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych; w przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych:

- ✓ monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- ✓ ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- ✓ ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- ✓ opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;

- ✓ opracowuje sprawozdania z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika wypłacalności;
- ✓ opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- ✓ monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.

Zespół Finansowo-Księgowy i Sprawozdawczości:

- ✓ gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- ✓ opracowuje sprawozdania z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- ✓ może wносить propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

8. Ryzyko braku zgodności

Za całość koordynacji procesu identyfikacji i zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności jak też za nadzór nad działaniami stanowiska ds. ryzyka braku zgodności odpowiada Prezes Zarządu Banku.

Niezależnie od miejsca zajmowanego w strukturze organizacyjnej Banku:

- ✓ osoba pełniąca funkcję ds. ryzyka braku zgodności przekazuje raporty z obszaru ryzyka braku zgodności bezpośrednio do Zarządu Banku;
- ✓ osoba pełniąca funkcję ds. ryzyka braku zgodności posiada możliwość przekazywania raportów z obszaru ryzyka braku zgodności również bezpośrednio do Rady Nadzorczej.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych z nie tylko szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi) lecz również normami, które charakteryzują Bank jako instytucję zaufania publicznego.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności polega na:

- ✓ zapobieganiu naruszeń compliance,
- ✓ identyfikowaniu naruszeń compliance,
- ✓ wdrażaniu odpowiednich działań naprawczych w przypadku pojawienia się naruszeń compliance;
- ✓ monitorowaniu czy wdrożone działania naprawcze są skuteczne.

Stanowisko ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności:

- ✓ prowadzi rejestr naruszeń compliance;
- ✓ wspiera Zarząd w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności, w tym doradza Zarządowi w sprawach obowiązujących Bank przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- ✓ sporządza na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej przynajmniej raz na rok informacje dotyczącej stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- ✓ przedstawia Zarządowi propozycje działań, które będą miały na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania takich naruszeń przepisów prawa i norm postępowania przyszłości;

- ✓ na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania istotnych naruszeń compliance;
- ✓ opiniuje nowe produkty lub procesy pod kątem ryzyka ewentualnego wystąpienia zdarzeń compliance;
- ✓ opiniuje procedury wewnętrzne pod kątem ich zgodności z zewnętrznymi przepisami prawa oraz występowania ewentualnych zapisów, które mogłyby wygenerować naruszenie compliance;
- ✓ monitoruje na bieżąco, stanowiska i wytyczne regulatorów;
- ✓ kształtuje świadomość istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku.

Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą:

- ✓ prawidłowości wdrażania regulacji wewnętrznych;
- ✓ ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa i standardów;
- ✓ ocenie skutków zdarzeń compliance.

Sprawozdania z ryzyka braku zgodności zawierają:

- ✓ ocenę ryzyka braku zgodności, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka;
- ✓ podsumowanie wszystkich zdarzeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- ✓ rekomendowane środki naprawcze;
- ✓ ocenę skutków rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie.

2.4. Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczania ryzyka (art. 435.1.d)

Celem ograniczania ryzyka Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na dywersyfikację ryzyka oraz wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowym celem wprowadzenia limitów jest zapewnienie większej skuteczności monitorowania wzrostu skali występujących w Banku ryzyk. W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu, raporty zawierają informacje na temat przyczyn przekroczenia, w tym ustalenia faktu, czy przekroczenie ma charakter jednorazowy czy jest wynikiem zmian oraz rekomendacje działań umożliwiających utrzymanie ryzyka na bezpiecznym dla Banku poziomie.

Ponadto w Banku wprowadzona została „Instrukcja prawnych form zabezpieczeń wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” mająca na celu zapewnienie Bankowi zwrotu przysługującej mu w stosunku do klienta wierzytelności, w razie gdyby nie dokonał on spłaty tej wierzytelności w terminie ustalonym w umowie.

2.5. Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku (art.435.1.e)

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie, na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, stanowi **Załącznik nr 1** do niniejszej Informacji.

2.6. Oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności (art.435.1.f)

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierają kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, w tym apetyt na ryzyko, stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszej Informacji.

2.7. Informacja w zakresie zasad zarządzania (art.435.a-e)

1. Członkowie Zarządu nie zajmują stanowisk dyrektorskich.
2. W Banku istnieje „Procedura oceny członków Zarządu i Zarządu w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”. Dokonywana jest ocena, której celem jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie Zarządu z osobna i cały Zarząd dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności bankowej, z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.
3. Rada Nadzorcza Banku składająca się z 11 członków, wybierana jest na Zebraniach Grup Członkowskich, biorąc pod uwagę widzę, doświadczenie i reputację kandydata. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad działalnością Banku.
4. Rada Nadzorcza dokonała oceny odpowiedniości Członków Zarządu, podczas której oceniła posiadane kwalifikacje, wykształcenie i doświadczenie zawodowe oraz postawę wobec pełnionej funkcji. Na podstawie dokonanej oceny stwierdzono, iż członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem.
5. W strukturze Banku nie ma powołanego żadnego komitetu zarządzania ryzykiem. Funkcje te są przypisane do odpowiednich jednostek organizacyjnych.
6. W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustanowiony system informacji zarządczej.

Sprawozdawczość zarządcza w postaci dokumentu zawiera informacje dotyczące:

- ❖ okresu którego dotyczy lub stanu wg którego został sporządzony;
- ❖ tytuł;
- ❖ treść liczbową, opisową oraz odpowiednie komentarze, w zależności od charakteru i zakresu przekazywanej informacji;
- ❖ datę opracowania;
- ❖ imię i nazwisko oraz stanowisko osoby sporządzającej akceptującej.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

- Zarząd:
 - w cyklach miesięcznych w zakresie: ryzyka kredytowego, płynności, stopy procentowej, operacyjnego, walutowego;
 - w cyklach kwartalnych w zakresie: adekwatności kapitałowej;

- w cyklach półrocznych w zakresie: ryzyka braku zgodności;

- o Rada Nadzorcza otrzymuje raporty w cyklach: kwartalnych, półrocznych i rocznych.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje odrębna procedura, ponadto w regulacjach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka bankowego został określony zakres informacji zarządczej z obszaru, którego dana regulacja dotyczy.

3. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia (CRR art.437)

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

4. Fundusze własne (CRR art.437)

Zapewniając bezpieczeństwo ekonomiczne, Bank utrzymuje fundusze własne dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności.

Wysokość funduszy własnych Banku od 01.01.2014 roku wyliczana jest zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego na instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Główne zmiany uwzględniające stanowisko KNF, co do sposobu zaliczenia do funduszy, polegały na:

- uznaniu funduszu udziałowego bez udziałów wyemitowanych po 31.12.2011 r., sukcesywnie amortyzowanego według następujących stawek:
 - 20% w 2014 r.
 - po10% w latach 2015-2021
 - 10% jednorazowo 01.01.2022 r.
- przyjęciu funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego w wartości 60%, po uwzględnieniu 40% amortyzacji.

Fundusz własne Banku obejmują:

1) Kapitał Tier 1, obejmuje:

a) Kapitał podstawowy Tier 1 (CET 1):

- i. fundusz udziałowy, uwzględniający przepisy okresu przejściowego,
- ii. kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy);
- iii. zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego;
- iv. w ramach skumulowanych innych całkowitych dochodów: fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego – części niezamortyzowanej;
- v. inne pozycje lub korekty kapitału CET1 -(ze znakiem minus) 40% wartości funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego;

b) Pomniejszenia kapitału podstawowego Tier1:

- i. wartości niematerialne i prawne,
- ii. nieznaczące (poniżej 10%) zaangażowania w instrumenty kapitałowe sektora finansowego;

c) Kapitał dodatkowy Tier 1 (AT 1) – Bank nie posiada pozycji, które zaliczyłyby do pozycji AT 1:

2) Kapitał Tier 2 – Bank nie posiada pozycji, które zaliczyłyby do Tier 2:

- i. pożyczki podporządkowane,
- ii. rezerwa na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem,
- iii. w ramach okresu przejściowego fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
- iv. pomniejszenia o nieznaczące inwestycje w podmioty sektora finansowego zaliczane do kapitału Tier 2.

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych na dzień 31.12.2016 rok zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł.)	Opis głównych cech	Przepis Rozporządzenia CRR
Kapitał Tier 1	10.218,22		
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	9 687,15	Fundusz tworzony z odpisów z zysków za kolejne lata i wpłat wpisowego	Art. 29 ust.1
Fundusz udziałowy	403,38	Wartość udziałów członkowskich według stanu na 31.12.2011 r. po uwzględnieniu amortyzacji w wysokości 20% w 2014 r. oraz 10% w 2015 i 2016 r.	Art. 483(1) do(3) art.484-487
Wartości niematerialne i prawne	- 53,58	Wartość netto wartości niematerialnych i prawnych pomniejszająca fundusze własne zgodnie z zapisami art.127 Prawa Bankowego	Art. 36 ust.1
Skumulowane inne całkowite dochody	302,12	Fundusz z aktualizacji majątku trwałego (100% wartości)	Art. 4 ust.1 pkt 100 i art. 26 ust. 1 lit d)
Inne pozycje lub korekty kapitału CET1	-120,85	40% wartości funduszu z aktualizacji majątku trwałego	Art. 6
Kapitał dodatkowy Tier 1 (AT1)	0		
Kapitał Tier 2	0		
Fundusze własne	10 218,22		

W 2016 roku nastąpiło zwiększenie funduszu zasobowego i rezerwowego kwotą z nadwyżki bilansowej za 2015 rok w kwocie 715 535,52 zł. i wpłat wpisowego 420,00 zł.

Wartość jednego udziału wynosi 300zł.

W 2016 roku nie dokonano sekurytyzacji aktywów.

5. Wymogi kapitałowe (CRR art.438)

Bank Spółdzielczy w Lubrańcu stosuje metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- metodą standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodą podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego i walutowego.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe jest równa sumie ekspozycji ważonych ryzykiem. Przez ekspozycję należy rozumieć aktywo lub udzielone zobowiązanie pozabilansowe. Sumę kwot ekspozycji ważonych ryzykiem oblicza się jako sumę wartości bilansowych i ekwiwalentów pozycji pozabilansowych poszczególnych kategorii ekspozycji pomnożonych przez przypisane procentowe wagi ryzyka, zgodnie z metodą standardową opisaną w załączniku nr 4 do uchwały KNF w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz Rozporządzeniu parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR).

Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR.

Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach, Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Dodatkowo bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kapitałowe.

Bank raz w roku weryfikuje istotność ryzyk uznanych obecnie za nieistotne, jeżeli w wyniku weryfikacji bank uzna dane ryzyko za istotne, będzie ono podlegało analizie z zakresu oceny wewnętrznej adekwatności kapitałowej.

Kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka obliczany jest jako koszt lub utracony przychód, który może pojawić się w sytuacji nieoczekiwanej. Koszt lub utracony przychód obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec (MŚP) dla każdej z klas ekspozycji wg stanu na 31.12.2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.	8% ekspozycji ważonej ryzykiem
1.	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0	0
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	2 829	226
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	16	1

4.	ekspozycje wobec instytucji	0	0
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorców	412	33
6.	ekspozycje detaliczne	14 208	1 137
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	19 634	1 571
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0
9.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
10.	ekspozycje kapitałowe	819	65
11.	inne ekspozycje	5 188	415
	RAZEM	43 106	3 448

Poniższa tabela przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka w tys. zł. według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Alokacja kapitału wg Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału wg Filaru II
Ryzyko kredytowe	3 448	-
Ryzyko rynkowe	-	-
Ryzyko operacyjne	693	-
Pozostałe wymogi		-
Łączny wymóg na ryzyka Filaru I		
Ryzyko koncentracji zaangażowań		-
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej		929,00
Ryzyko płynności		-
Ryzyko wyniku finansowego		-
Ryzyko kapitałowe		-
Pozostałe ryzyka		-
Kapitał regulacyjny	4 141,00	
Kapitał wewnętrzny	5 070,00	
Łączny Kapitał (Tier 1+Tier 2)	10 218,22	
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1[%]	19,74%	
Współczynnik kapitału Tier 1[%]	19,74%	
Współczynnik wypłacalności [%]	19,74%	
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności [%]	16,12%	

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” oraz z „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”

6. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)

Nie dotyczy

7. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)

7.1. Ujawnianie bufora zabezpieczającego

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym instytucje zobowiązane są utrzymać bufor zabezpieczający w wysokości 2,5%. Implementacja bufora następuje stopniowo i na datę 31 grudnia 2016 roku poziom ten został ustalony na poziomie 1,25%. Uwzględniając wyznaczoną wartość bufora zabezpieczającego, bank na datę 31.12.2016 roku utrzymywał na wymaganym poziomie łączny współczynnik kapitałowy, współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 i współczynnik kapitału Tier 1.

7.2. Ujawnianie dotyczące bufora antycyklicznego

Na datę 31 grudnia 2016 roku poziom bufora antycyklicznego wynosi 0%, zgodnie z informacją zamieszczoną przez Komitet Stabilności Finansowej.

8. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)

Nie dotyczy

9. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)

Ekspozycję uznaje się za ekspozycję, której dotyczy niewykonanie zobowiązania, jeśli przeterminowania przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500 zł., a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowania kwota przekracza 3.000zł.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są: tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych; wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości (art.442a)

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub i odsetek w odniesieniu do:
 - a) ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa,
 - b) ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele nie związane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- 2) W odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych, dwóch niezależnych od siebie kryteriów:
 - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych:

- I. w odniesieniu do ekspozycji kredytowych inne niż detaliczne:
 - i. ekspozycje kredytowe „poniżej standardu” - obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,

- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;
- ii. ekspozycje kredytowe „wątpliwe” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu;
- iii. ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób długotrwale uniemożliwiający spłacanie długu,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
 - ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego;
- II. w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów detalicznych:
 - i. ekspozycje kredytowe „normalne” – obejmujące ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,
 - ii. ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub rozpoczął zaspokajanie się z przedmiotów zabezpieczeń innym trybie,
 - ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i majątek nie został ujawniony

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego (art. 442b)

Dla potrzeb naliczania odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych, klasyfikowanych do poszczególnych kategorii, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. (wraz późniejszymi zmianami) w sprawie tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w „Procedurze tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważnych się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji wg stanu na 31.12.2015 r. w tys. zł. (art. 442c)

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2016 r.	Średnia kwota ekspozycji za 2016 r.
1.	ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	511	500
2.	ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	14 146	12 407
3.	ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	33	34
4.	ekspozycje wobec instytucji	31 810	28 932
5.	ekspozycje wobec przedsiębiorców	412	439
6.	ekspozycje detaliczne	24 553	24 815
7.	ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	33 704	34 570
8.	ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0
9.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0	0
10.	ekspozycje kapitałowe	818	819
11.	inne ekspozycje	7 856	7 646
	RAZEM	113 743	110 162

Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 d)

Bank Spółdzielczy w Lubrańcu prowadzi swoją działalność na obszarze czterech gmin powiatu włocławskiego (Lubraniec, Boniewo, Chodecz, Izbica Kujawska). W ocenie Banku ryzyko kredytowe na terenie działania jest jednorodne i nie zachodzi potrzeba badania zaangażowania w poszczególne gminy, powiaty bądź województwa.

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 e)

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 r. została zaprezentowana w poniższych tabelach:

a) struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość (w tys. zł)
1.	Banki	2 668,00
	Należności normalne	2 668,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	2 668,00

b) struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość (w tys. zł)
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0,00

	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	129,00
	Należności normalne	0,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	129,00
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	1 101,00
	Należności normalne	1 101,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Osoby prywatne	4 791,00
	Należności normalne	4 757,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	34,00
5.	Rolnicy indywidualni	51 008,00
	Należności normalne	50 968,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	40,00
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw dom.	4,00
	Należności normalne	4,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		57 033,00

c) struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego:

Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)
Należności normalne	14 158,00
Należności pod obserwacją	0,00
Należności zagrożone	0,00
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	14 158,00

Strukturę zaangażowania Banku (bilans+pozabilans) w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość (w tys. zł)
1.	Rolnictwo	53 000,00
	Należności normalne	52 960,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	40,00
2.	Handel	653,00
	Należności normalne	524,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	129,00
3.	Transport	218,00
	Należności normalne	218,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Budownictwo	30,00
	Należności normalne	30,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00

5.	Przetwórstwo przemysłowe	281,00
	Należności normalne	281,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
6.	Pozostałe	5 032,00
	Należności normalne	4 998,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	34,00
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		59 214,00

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 f)

Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności (bez odsetek) w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2016 r. w tys. zł. przedstawia poniższa tabela:

Klasy należności	Bez określonego terminu	Do 1 roku	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyżej 20 lat
1.Kasa	2 618	0	0	0	0	0	0
2.Należności od sektora finansowego	1 602	30 484	0	0	0	0	0
- pozostałe monetarne instytucje finansowe	1 602	30 484	0	0	0	0	0
3.Należności od sektora niefinansowego	0	14 687	21 729	8 548	8 759	2 898	613
- Gospodarstwa domowe	0	14 687	21 729	8 754	8 759	2 898	201
- Przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	412
- Instytucje niekomercyjne	0	0	0	4	0	0	0
4.Należności od instytucji samorządowych	0	2 044	4 214	4 583	3 315	0	0
Razem	4 220	47 215	25 943	13 341	12 074	2 898	613

Strukturę należności zagrożonych w wartości bilansowej, tj. po pomniejszeniach o utworzone rezerwy celowe i pobraną prowizję od udzielonych kredytów rozliczoną wg ESP w rozbiu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawiają poniższe tabele:

➤ **Przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie:**

Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	187,00
Kredyty zagrożone, w tym:	129,00
Kredyty przeterminowane	129,00
Odsetki	58,00
Rezerwy celowe	129,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	58,00

➤ **Przedsiębiorcy indywidualni:**

Przedsiębiorcy indywidualni	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	0,00

Kredyty zagrożone, w tym:	0,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	0,00
Odsetki	0,00
Rezerwy celowe	0,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	0,00

➤ Osoby prywatne:

Osoby prywatne	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	39,00
Kredyty zagrożone, w tym:	34,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	34,00
Odsetki	5,00
Rezerwy celowe	34,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	5,00

➤ Rolnicy indywidualni:

Rolnicy indywidualni	Wartość (w tys. zł)
Należności zagrożone (kredyt i odsetki)	42,00
Kredyty zagrożone, w tym:	40,00
<i>Kredyty przeterminowane</i>	40,00
Odsetki	2,00
Rezerwy celowe	40,00
Korekta wartości	0,00
Razem wartość bilansowa	20,00

Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości (art. 442 i)

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1,5% - w przypadku kategorii ‘pod obserwacją’
- 20% - przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Stan rezerw celowych na początek i koniec roku obrotowego 2016 oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela:

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
Należności pod obserwacją	0	0	0	0
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Należności poniżej standardu	0	0	0	0

- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Należności wątpliwe	0	0	0	0
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Należności stracone	235	40	73	203
- sektor finansowy	-	-	-	-
- sektor niefinansowy				
- sektor budżetowy	-	-	-	-
Razem	235	40	73	203

10. Aktywa wolne od obciążeń (CRR art. 443)

Do czasu opracowania regulacyjnych standardów technicznych - obowiązek ujawniania nie dotyczy Banku.

11. Korzystanie z ECAI – zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (CRR art. 444)

Nie dotyczy

12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR art. 445)

W zakresie ryzyka rynkowego Bank w 2016 roku wyznaczył wymóg na ryzyko walutowe. Wymóg na ryzyko walutowe nie wystąpił w całym 2016 roku i wyniósł 0 zł.

Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b. CRR nie dotyczy Banku.

13. Ryzyko operacyjne (CRR art. 446)

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia przez Bank strat, wynikających z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów informatycznych lub zdarzeń zewnętrznych

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą podstawowego wskaźnika. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 2016 rok wyniósł: 693 tys. zł.

Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. Proces ewidencji incydentów ryzyka operacyjnego odbywa się za pomocą programu informatycznego , który umożliwia rejestrację, analizę, pomiar i monitorowania ryzyka.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego, zgodnie z Rekomendacją M, obejmuje 7 kategorii.

W 2016 roku zarejestrowano łącznie 67 incydenty. Incydenty z kategorii 4, 6 i 7 stanowią największy odsetek wszystkich zarejestrowanych zdarzeń i dotyczą głównie: różnic kasowych, przekroczeń limitu pogotowia kasowego, awarii bankomatów, przerw w dostawie energii.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2016 r.:

	Podział wg kategorii zdarzeń	Razem	Strata (w zł)
1	Oszustwa wewnętrzne	0	0

2	Oszustwa zewnętrzne	0	0
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	0	0
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	16	0
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0
6	Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	11	0
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	40	57,00 zł.
	Razem	67	57,00 zł.

W 2016 roku nie odnotowano zdarzeń, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych uwzględnionych w portfelu handlowym (CRR art.447)

Na dzień 31.12.2016 roku Bank Spółdzielczy posiada zaangażowania kapitałowe w Banku Zrzeszającym w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nie notowane na giełdzie: w portfelu Banku znajduje się 7170 akcji Banku Zrzeszającego SGB-Bank SA, kwocie 717.000,00zł. o wartości nominalnej 100zł za sztukę oraz jedną akcję Spółdzielczego Systemu Ochrony w kwocie 1 000 zł.

L.p.	Nazwa podmiotu	Ilość akcji	Wartość w zł. na dzień 31.12.2015r.
1	SGB-Bank SA	7170 szt.	717 000,00
2	SSO SGB	1 szt	1 000,00
	Razem	7170 szt.	718 000,00

Bank posiada 100 szt Bankowych Papierów Wartościowych SGB-Bank S.A. serii D o wartości nominalnej 1000 zł. za sztukę.

L.p.	Nazwa podmiotu	Ilość	Wartość w zł. na dzień 31.12.2016r.
1	SGB-Bank SA seria D	100 szt.	100 551,75
	Razem		100 551,75

Zgodnie z przyjętą w Banku Polityką rachunkowości wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy oraz w ciągu roku obrotowego, dokonywana jest według zasad określonych ustawą z uwzględnieniem przepisów w zakresie tworzenia rezerw na ryzyko w działalności bankowej oraz następujących ustaleń:

- a) **aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy** - wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem że zobowiązanie, które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego, którego

wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, należy wycenić według zamortyzowanego kosztu;

- b) **kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu** - wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- c) **aktywa finansowe dostępne do sprzedaży** - wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących;
- d) **aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności** - wycenia się według zamortyzowanego kosztu,
- e) **zobowiązania finansowe** - które nie zostały zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się według zamortyzowanego kosztu.
- f) **kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa** - w wartości nominalnej;
- g) **rezerwy** - w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości;
- h) **środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne** - według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- i) **należności** - w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności;
- j) **zobowiązania** - w kwocie wymagającej zapłaty.

15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR art. 448)

Charakter stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (art. 448 a)

Przez ryzyko stopy procentowej rozumie się niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz na kształtowanie się poziomu funduszy własnych Banku.

W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie:

- ryzyko przeszacowania,
- ryzyko bazowe
- ryzyko opcji klienta,
- ryzyko krzywej dochodowości.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej odbywa się z częstotliwością miesięczną, korzystając z następujących metod:

- analizę luki przeszacowania stopy procentowej,
- symulacje zmian wyniku odsetkowego,
- analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

W 2016 roku Bank nie prowadził działalności handlowej w instrumentach stopy procentowej.

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosowanego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych
(art. 448 b)

Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w związku z dokonywaną oceną potencjalnego wpływu na sytuację finansową Banku dużych zmian parametrów rynkowych lub zmian w profilu ryzyka Banku. Stanowią one narzędzie diagnostyczne oceniające stabilność przychodów Banku w sytuacjach niekorzystnych oraz są podstawą szacowania dodatkowego wymogu kapitałowego.

Bank przeprowadza z częstotliwością miesięczną testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej:

- w zakresie ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p. b.;
- ryzyka opcji klienta zakładając półtorakrotny wzrost wskaźnika zrywalności depozytów
- w zakresie wpływu zmian stóp procentowych o 200 p. b. na wartość ekonomiczną Banku.

W przypadku spadku stóp procentowych o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 1 644 tys. zł., natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 200 p. b. wynik odsetkowy wzrósłby o 417 tys. zł.

W przypadku ryzyka opcji klienta zakładając półtorakrotny wzrost wskaźnika zrywalności depozytów oraz półtorakrotny wzrost przedpłacenia kredytów wyniesie 0zł.

Wpływ zmian stóp procentowych o 200 p. b. na wartość ekonomiczną Banku wyniosła 123 tys. zł.

Zmiana	Zmiana wyniku odsetkowego	Ryzyko opcji klienta	Zmiana wartości ekonomicznej
200 p. b.	417	0	123
(-) 200 p. b.	(-) 1 644	0	(-)123

Podstawą do oszacowania wymogu kapitałowego na ryzyka stopy procentowej są wyniki testów warunków skrajnych ryzyka przeszacowania i bazowego oraz opcji klienta. Na dzień 31.12.2016 r. kapitał wewnętrzny wyniósł 929 tys. zł.

16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)

Bank Spółdzielczy w Lubrańcu nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR art. 450)

1. Realizując zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie „Szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku”, zwanej dalej Uchwałą, dokonano oceny obowiązującego w Banku Spółdzielczym, zwanym dalej Bankiem, systemu wynagradzania i stwierdzono, że brak w nim elementów zachęcających pracowników do podejmowania nadmiernego ryzyka. W Banku nie funkcjonuje system wynagradzania oparty na zmiennych składnikach wynagradzania w rozumieniu Uchwały.
2. Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadza niniejszą „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” zwaną dalej „Polityką”, w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.
3. Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Bank z uwagi na profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustala, iż niniejsza Polityka dotyczyć będzie członków Zarządu Banku.
4. Bank dokonał i raz w roku dokona analizy stanowisk, wymienionych w treści Uchwały oraz określi krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, jak również dokonał i raz w roku dokona analizy zasadności wprowadzenia systemu wynagradzania pracowników opartego na zmiennym składniku wynagrodzeń w rozumieniu Uchwały, w odniesieniu do konkretnych stanowisk, przy uwzględnieniu treści § 27 ust. 2 pkt. 1 Uchwały.

Postanowienia ogólne

1. Dla celów niniejszej Polityki, po dokonaniu analizy, o której mowa w pkt. 4 „Wprowadzenia”, przyjmuje się, że osobami mającymi istotny wpływ na profil ryzyka Banku są członkowie Zarządu Banku.
2. Do obowiązującego w Banku systemu wynagradzania członków Zarządu wprowadza się zmienny składnik wynagrodzenia w rozumieniu Uchwały, o której mowa w pkt. 1 „Wprowadzenia”-premię roczną.
3. Premia roczna, przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu Banku, przy zastosowaniu kryteriów wskazanych w części dotyczącej „Zasad oceny członka Zarządu”.
4. Oceny, o której mowa w pkt. 3 Rada Nadzorcza dokonuje najpóźniej do końca drugiego kwartału roku następującego po okresie oceny.
5. W sytuacji, gdy Bank objęty został programem naprawczym w rozumieniu przepisów Prawa bankowego, jest w likwidacji lub ogłoszono upadłość Banku oraz w przypadku negatywnej oceny efektów pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza może zmniejszyć lub nie przyznawać premii rocznej.

Zasady oceny członka Zarządu

1. Ocena efektów pracy członka Zarządu Banku dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie, z zastrzeżeniem pkt 6.
2. Kryteriami oceny efektów pracy są:
 - 1) jakość portfela kredytowego,
 - 2) realizacja planu finansowego Banku,
 - 3) realizacja przyjętej strategii (kierunków działania).
3. Jakość portfela kredytowego mierzona jest procentowym udziałem kredytów zagrożonych (suma ekspozycji zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym.
4. Pozytywna ocena uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek:
 - 1) utrzymania udziału, o którym mowa w punkcie 3 na poziomie nie wyższym niż 1,5%
 - 2) realizacji planu finansowego Banku,
 - 3) realizację przyjętej strategii (kierunków działania).
5. Podstawą oceny dokonanej w:
 - 1) 2014 roku – są efekty pracy członka Zarządu w latach 2012 i 2013,
 - 2) w kolejnych latach – efekty pracy członka Zarządu za 3 lata poprzedzające dokonywanie oceny.
6. Przy ocenie pracy członka Zarządu Banku Rada Nadzorcza uwzględnia zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto.

Zasady wypłaty premii rocznej

1. Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
2. Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku ustalana jest w wysokości 10 % rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 15% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
3. Wypłata premii rocznej następuje po dokonaniu pozytywnej oceny jakości portfela kredytowego za okres oceny przy uwzględnieniu aktualnego wyniku finansowego netto Banku.
4. Rada Nadzorcza podejmuje decyzje o przyznaniu premii rocznej w formie uchwał dla poszczególnych członków Zarządu Banku na zasadach określonych w „Regulaminie wynagradzania członków Zarządu”.
5. 60% (nie więcej niż 60%) premii rocznej wypłacane jest niezwłocznie po przyznaniu, z zastrzeżeniem pkt 11.
6. Przyjmuje się trzyletni okres odroczenia pozostałej (poza wypłaconą zgodnie z ust. 5) części premii rocznej, z zastrzeżeniem pkt 11.
7. Rada Nadzorcza dokonuje weryfikacji poziomu przyznanej premii rocznej oraz podejmuje decyzje o jej wypłacie (z zastrzeżeniem, że pierwsza weryfikacja dokonywana będzie przy ocenie dokonywanej w 2014 roku za lata 2012 i 2013).
8. Premia roczna akceptowana jest przez Radę Nadzorczą pod warunkiem spełnienia kryterium wskazującego, że akceptowalny poziom ryzyka kredytowego nie został przekroczony (np. wskaźnik kredytów zagrożonych w portfelu kredytów udzielonych podmiotom niefinansowym).

9. Odroczona część premii zostaje rozłożona na 3 równe roczne raty płatne z dołu.
10. Ustanie stosunku pracy członka Zarządu Banku w okresie oceny nie powoduje pozbawienia go prawa do części odroczonej premii rocznej. W takiej sytuacji, ocena pracy członka Zarządu Banku pod kątem wypłaty części odroczonej premii rocznej, obejmuje okres pełnienia funkcji członka Zarządu Banku oraz konsekwencje podjętych w tym okresie decyzji.
11. Wypłata premii rocznej następuje jednorazowo (część premii rocznej nie jest odraczana), jeżeli w roku podlegającym ocenie spełniony jest jeden z poniższych warunków:
 - a) suma bilansowa Banku nie przekracza kwoty 200 mln PLN,
 - b) dynamika portfela kredytowego Banku rok do roku nie przekracza 120 %.

Zbiorne informacje ilościowe na temat wynagrodzeń Zarządu wg stanu na 31.12.2016r.

Wartość wynagrodzeń trzech członków Zarządu za rok obrotowy 2016 wyniosła:

- 362 698,65,00 zł – wynagrodzenie stałe za 2016r.,
- 0,00 zł. – premia roczna wypłacona w 2016 r. za 2015 rok.

18. Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej

Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności są depozyty podmiotów niefinansowych i podmiotów sektora budżetowego. Oferta depozytowa Banku kierowana jest głównie do klientów detalicznych sektora niefinansowego oraz jednostek samorządowych. Ponadto dodatkowym źródłem finansowania działalności Banku, są środki pozyskane z Banku Zrzeszającego w formie kredytów krótko lub długoterminowych.

Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe wykonuje komórka zarządzająca tj. Zespół Finansowo-Księgowy i Sprawozdawczości, natomiast funkcje zarządzania płynnością wykonywane są przez komórkę monitorującą – Zespół Analiz i Ryzyk Bankowych. Zarówno funkcje skarbowe jak i funkcje zarządzania są w Banku scentralizowane a ww. komórki współpracują ze sobą.

Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank jest zrzeszony w ramach zrzeszenia SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W ramach zrzeszenia Bank Zrzeszający zobowiązany jest między innymi do:

- prowadzenia rachunków bankowych, za pośrednictwem których Bank przeprowadza swoje rozliczenia pieniężne i utrzymuje rezerwę obowiązkową;
- naliczania, utrzymywania i odprowadzania rezerwy obowiązkowej Banku na rachunkach w NBP;
- dokonywania w imieniu Banku rozrachunków międzybankowych;
- dokonywania rozrachunków w zakresie transakcji dokonywanych przy użyciu elektronicznych instrumentów płatności;
- odprowadzania w imieniu Banku należnych opłat do BFG;

- prowadzenia wyodrębnionego rachunku, na którym deponowane są aktywa Banku w związku z realizacją obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie gwarantowania depozytów BFG;
- kupna i sprzedaży znaków pieniężnych;
- pośrednictwa w nabywaniu i zbywaniu instrumentów finansowych.

W ramach umowy zrzeszenia SGB, Bank ma obowiązek między innymi do:

- otwierania i posiadania w Banku Zrzeszającym rachunku bieżącego;
- przeprowadzania za pomocą rachunku bieżącego rozliczeń pieniężnych i utrzymywania rezerwy obowiązkowej;
- deponowania nadwyżek finansowych;
- deponowania na wyodrębnionym rachunku w Banku Zrzeszającym aktywów w związku z realizacją obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie BFG.

Obowiązki Banku wynikające z członkostwa w Systemie Ochrony SGB to między innymi:

- deponowanie i utrzymywanie środków Minimum Depozytowego na zablokowanym rachunku;
- wnoszenie wkładów pieniężnych na rzecz Funduszu Pomocowego,
- wnoszenie składek na Fundusz Pomocniczy,
- wnoszenie składek na pokrycie kosztów funkcjonowania Spółdzielczego Systemu Ochrony,
- przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko płynności w wewnętrznym systemie ochrony.

Rozmiar i skład nadwyżki płynności

	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum	14500
2	Norma długoterminowa ponad minimum	3914
3	LCR ponad minimum	6540

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR na dzień 31.12.2016 r.:

	Nazwa	Wielkość	Limit wynikający z przepisów
1	Norma krótkoterminowa ponad minimum	0,30	0,20
2	Norma długoterminowa ponad minimum	1,62	1,00
3	LCR ponad minimum	375,64	56%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności wg stanu na 3.12.2016r.

w tys. zł.

	Przedział płynności	Luka bilansowa prosta	Luka bilansowa skumulowana	Luka prosta z pozabilansem	Limit skumulowana z pozabilansem
1	Przedział do 1 miesiąca	17397	17397	15182	15182
2	Przedział do 3 miesięcy	1162	18559	1162	16344
3	Przedział do 6 miesięcy	1655	20215	1655	18000

Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu:

W celu poprawienia pozycji płynnościowej Bank może skorzystać z kredytu w rachunku bieżącym lub kredytu rewalwingowego. Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, którego celem jest między innymi zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika. W ramach tego systemu funkcjonuje mechanizm pomocowy, w ramach którego Bank utrzymuje odpowiedni poziom środków na rachunku Minimum Depozytowego oraz dokonuje wpłat na Fundusz Pomocowy.

Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

W swojej działalności Bank narażony jest na wiele niebezpieczeństw wynikających z realizacji ryzyka płynności. Należą do nich:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminu zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach;
- przeterminowane wycofanie depozytów przez klientów, które zaburzają prognozy przepływów pieniężnych Banku;
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów;
- utrata depozytów sektora budżetowego w wyniku zmian prawnych zmiany dostawcy usług;
- znaczące zaangażowanie depozytów osób wewnętrznych;
- konieczność pozyskania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki;
- istnienie nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenia na wynik finansowy Banku;
- ograniczenie możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym;
- brak wypełnienia wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa;
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów;
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank zdywersyfikuje sposób finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i budżetowego;
- ograniczanie depozytów dużych deponentów;
- różne terminy wymagalności depozytów;
- różny charakter depozytów: zarówno terminowe jak bieżące;

Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik w zakresie ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony;
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych pod kątem adekwatności posiadanych funduszy własnych na pokrycie nieoczekiwanych strat w sytuacjach szokowych;
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu ochrony SGB, które zapewnia pomoc płynnościową za Funduszu Pomocowego;
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym;

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia płynności zostały określone w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu” i są następujące:

- **płynność śróddzienna** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu
- **Płynność bieżąca**: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 dni,
- **Płynność krótkoterminowa**: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 dni,
- **Płynność średnioterminowa**: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie od 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- **Płynność długoterminowa**: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- **płynność płatnicza** - zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- **Baza depozytowa**: zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- **depozyty stabilne** – suma osadu na depozytach sektora niefinansowego,
- **bufor płynności** - oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy

warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”,

- **aktywa płynne** – suma aktywów nieobciążonych.

Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank zarządzając płynnością płatniczą dąży do zapewnienia przede wszystkim odpowiedniej ilości środków płynnych w celu realizacji swoich bieżących zobowiązań. Nadwyżki finansowe są lokowane w Banku Zrzeszającym na odpowiednie terminy płatności, uwzględniając bieżące potrzeby płatnicze.

Wykorzystywanie testów warunków skrajnych

Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych:

- w procesie szacowania kapitału wewnętrznego: przeprowadzając ten proces badana jest adekwatność posiadanych funduszy własnych z punktu widzenia absorbowania nieoczekiwanych strat powstałych w wyniku realizacji szokowych scenariuszy płynnościowych,
- w planowaniu awaryjnym: Bank wykorzystuje scenariusze testów skrajnych w konstruowaniu adekwatnych działań awaryjnych,
- w bieżących działaniach podejmowanych przez Zarząd, w tym kształtowaniu polityki cenowej oferowanych produktów.

Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Testy warunków skrajnych stanowią podstawę do budowania awaryjnych planów płynności, poprzez wykorzystanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy. Testy warunków skrajnych służą również do wyznaczania kapitału wewnętrznego.

Utrzymywanie rezerwy płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami;
- dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,

- pozyskania pożyczki płynnościowej z Funduszu Pomocowego,
- przyrostu depozytów.

Do aktywów wysokopłynnych mogą być zaliczone aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- brak obciążeń;
- wysoka jakość kredytowa;
- łatwa zbywalność;
- brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków;

Polityka utrzymywania rezerwy płynności ma na celu zapewnienia ostrożnego i stabilnego zarządzania bankiem oraz nieprzekraczania limitów wewnętrznych systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa.

Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeszenia

Banki spółdzielcze, w związku z przystąpieniem do zrzeszenia ograniczyły dostęp do rynku międzybankowego. Zgodnie z zapisami umowy zrzeszenia Bank zobowiązany jest do lokowania nadwyżek finansowych w Banku Zrzeszającym.

Bank będąc uczestnikiem systemu ochrony musiał spełnić określone kryteria przystępując do niego. Ponadto jest zobowiązany do utrzymywania odpowiednich limitów obowiązujących w systemie. W przypadku zagrożenia jednostka zarządzająca udziela pomocy uczestnikowi systemu, na podstawie złożonego wniosku, w terminie 14 dni roboczych. Decyzje o udzieleniu pomocy podejmuje Zarząd jednostki zarządzającej.

System sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Bank dokonuje pomiaru ryzyka z częstotliwością:

- dzienną: bieżący monitoring płynności finansowej w PLN i walutach, kalkulacja nadzorczych miar płynności;
- miesięczną: raport stabilności środków uznanych przez Bank jako stabilne źródło finansowania; zestawienie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, analizę wskaźników płynności w tym zrywalności depozytów, testy warunków skrajnych, wskaźnik LCR;
- półroczną: raport z oceny ryzyk;
- roczną: pogłębiona analiza płynności długoterminowej.

19. Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarząd wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu spełniają wymogi określone w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe, posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez siebie funkcji i powierzonych obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania obowiązków.

20. Dźwignia finansowa (CRR art. 451)

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału Tier1 w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych.

Proces zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni reguluje obowiązująca w Banku „Strategia zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”. Wskaźnik dźwigni wyliczany jest w cyklach kwartalnych.

Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela.

W pełni wprowadzona definicja	Fundusze Tier1 skorygowane o wartości niematerialne i prawne, przekroczenie 10% Tier1 przez zaangażowanie kapitałowe w sektor finansowy/ Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych)	8,69%
Definicja przejściowa	Fundusze Tier1 / Sumę wartości bilansowej aktywów i nominalnej zobowiązań pozabilansowych (udzielonych)	9,17%

21. System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który dostosowany jest do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka. Przyjęte mechanizmy kontrolne wbudowane są w codzienną działalność operacyjną.

Kontrola wewnętrzna obejmuje dwa obszary: kontrole wewnętrzną oraz audyt wewnętrzny. Kontrola wewnętrzna sprawowana jest na podstawie planów kontroli i sprawowana jest przez kadrę kierowniczą Banku. Roczne plany kontroli zatwierdzane są przez Zarząd Banku i akceptowane przez Radę Nadzorczą.

Audyt wewnętrzny sprawowany jest przez Spółdzielczy System Ochrony SGB na podstawie Umowy Systemu Ochrony SGB.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Nadzór Rady Nadzorczej nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje m.in.:

- akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej,
- akceptowanie planów kontroli wewnętrznej,
- okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
- ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontroli wewnętrznej,
- ocenę adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie skutecznego systemu zarządzania, tj. systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Do zadań Zarządu, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej należy m.in.:

- 1) zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowania obszarów działalności, operacji, transakcji i czynności przeznaczonych do stałego monitorowania,
- 2) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego. Weryfikacji dokonuje Komórka zarządzania ryzykiem braku zgodności.
- 3) określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wniosków wynikających z tych przeglądów,
- 4) określenie trybu przekazania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości,
- 5) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
- 6) ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

Na podstawie czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują informacje dotyczące:

- przestrzegania przepisów prawa, w tym regulacji ostrożnościowych, innych norm zewnętrznych oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych,
- funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej,
- skuteczności ujawniania w ramach kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących,
- realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd celów i polityki Banku,
- kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych,
- jakości (dokładności i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego,
- adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemu informatycznego,
- efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku,
- oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi i stanowiskami pracy a także systemu tworzenia i obiegu dokumentów i informacji oraz istnienia mechanizmów gwarantujących podejmowanie decyzji w sposób wykluczający ryzyko związane z występowaniem powiązań personalnych pomiędzy uczestnikami procesów decyzyjnych,
- oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całości,
- czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym, nawet jeśli są one powiązane organizacyjnie lub kapitałowo z Bankiem.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:

- odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej,
- monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów i procedur kontroli.

Stosowane mechanizmy kontrolne:

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- zasady polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku,
- zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,
- ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku, wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
- zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
- kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego zwierzchnika, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań.

Mechanizmy kontrolne obejmują m.in. okresowe:

- przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- sprawdzanie przestrzegania przepisów zewnętrznych, procedur i instrukcji wewnętrznych, w odniesieniu do działalności poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku,
- badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych (głównie gotówki oraz obszaru przetwarzania danych),
- sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów,
- weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji,
- analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania.

Działanie mechanizmów kontrolnych przebiega w dwóch etapach:

- ustanowienie wewnętrznych zasad, limitów i procedur,
- sprawdzanie ich przestrzegania.

Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne. Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki i unikanie zbędnych kosztów.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu:

Zarząd Banku Spółdzielczego w Lubrańcu, raz w roku przedstawia ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Oceny dokonuje się na podstawie przeprowadzonych w Banku w danym roku kontroli wewnętrznych, wykonanych zgodnie z Instrukcją „Kontrola wewnętrzna

w Banku Spółdzielczym w Lubrańcu”. Analizując Zarząd Banku pozytywnie ocenił system kontroli wewnętrznej uznając, że jest on adekwatny i skuteczny.

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Lubrańcu według stanu na dzień 31.12.2016 roku została zatwierdzona przez Zarząd Banku na posiedzeniu w dniu 29.06.2017 r. i zaakceptowane przez Radę Nadzorczą na posiedzeniu w dniu 29.06.2017 r.

Niniejszą Informację sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach, które dostępne są:

- Centrala Banku – Główna Księgowa.
- Oddziały Banku- Dyrektorzy Oddziałów:
 - Boniewo,
 - Chodecz,
 - Izbica Kujawska.

Zarząd
Banku Spółdzielczego w Lubrańcu